

УДК 347.78.01

О.М. МЕЛЬНИК, докт. юрид. наук, ст. наук. співр., Харківський національний університет внутрішніх справ

ПРАВОВА ПРИРОДА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Ключові слова: творчість, творець, суспільство, право інтелектуальної власності, результат інтелектуальної творчості

У своєму розвитку людство все більше використовує можливості фантазії й інтелекту. Воно усвідомило, що результати інтелектуальної, творчої діяльності є найвищою, найціннішою формою прояву інтелекту людини. Основу сучасної економіки складають «знання», що втілені у «високих технологіях». Дедалі більше «знання» є головним чинником економічного панування високорозвинених держав на світовій арені [1, с.228, 231]. Сучасне виробництво доволі складне та наукоємне. Появі нового технічного рішення, зазвичай, передують період накопичення знань, які дозволяють вийти за відомий рівень техніки. Україна завжди відзначалась високим рівнем наукового потенціалу (23 місце відповідно до рейтингу за кількістю патентів – World Intellectual Property Indicators). Але, відмічається неймовірна ситуація, коли при факті вагомих результатів науково-технічної діяльності, країна відчуває дефіцит у їх використанні (впровадженні) в виробництві, освіті, науці, медицині тощо.

Наведена теза ні у кого не викликає сумніву, вона не може бути спростована. Якщо виходити з такого наукового припущення, то його наслідком має бути гостра необхідність суспільства створювати найсприятливіші передумови для всебічної активізації інтелектуальної, творчої діяльності та створення надійної і ефективної охорони її результатів – інтелектуальної власності.

Одним з найбільш вірогідних шляхів чи способів розвитку інтелектуальної, творчої діяльності є створення впевненості у творця

об'єктів інтелектуальної власності у тому, що суспільство його творчі зусилля оцінить належним чином. А висока оцінка творчого результату, внесок у скарбницю інтелектуального капіталу зумовлять відповідну винагороду творця. Одним словом, суспільство повинно всіляко стимулювати творчість, закликати до цього виду суспільно-корисної діяльності якомога більше своїх членів. Чим більше людей братиме участь у творчому процесі, тим більше буде його результатів. Якісні результати інтелектуальної, творчої діяльності і є тим самим найціннішим інтелектуальним капіталом.

Проблеми, пов'язані із відносинами, що виникають в результаті створення результатів інтелектуальної, творчої діяльності, досліджувалися багатьма науковцями, серед яких особливо слід відмітити праці Ч.Н. Азімова, Б.С. Антімонова, Е.П. Гаврилова, М.В. Гордона, В.І. Корецького, Ю.М. Капіци, О.В. Кохановської, В.М. Крижної, Є.А. Суханова, В.П. Шатрова, О.П. Сергеева, О.А. Підпригори, О.О. Підпригори, Е.А. Флейшиц, Р.Б. Шишки та ін. Разом із тим, зростаюча кількість проблем у галузі правової охорони результатів інтелектуальної, творчої діяльності, потребує додаткової уваги. Особливо це стосується практичних рекомендацій відносно визнання та здійснення суб'єктних прав творців (авторів). Тому метою статті є встановлення та розкриття правової природи права інтелектуальної власності. Також вважаємо, що особливу увагу потрібно приділити дослідженню особливостей визнання та здійснення суб'єктних права творців (авторів) на результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Для успішного розвитку творчої діяльності і нарощування інтелектуального потенціалу необхідно розробити і втілити у життя комплекс правових заходів (і не тільки). Стратегічно найважливішим таким правовим заходом є проголошення у законодавстві України про інтелектуальну власність права власності на досягнутий інтелектуальний результат в усіх випадках його створення, з усіма наслідками, що з цього випливають.

Чинне законодавство України про інтелектуальну власність проголошує право власнос-

ті на результат творчої діяльності. Проте, слід підкреслити, що Закон України «Про авторське право і суміжні права» [2] це зробив дуже обережно. Тільки шляхом порівняння окремих статей даного Закону можна дійти висновку, що законодавець таки визнає право власності на твори науки, літератури й мистецтва (наприклад, ст.ст.26 та 39 означеного Закону).

Патентні закони України чітко й однозначно проголошують право власності на результати науково-технічної творчості [3, 4]. Проте проблема полягає у тому: хто має визнаватися суб'єктом права власності на творчий результат. В Україні, як і в більшості країн світу понад 80–90 відсотків власниками прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності стають роботодавці.

Якщо подивитись з іншого боку, то від 80 до 90 відсотків і, навіть, більше творці права власності на створені ними науково-технічні досягнення позбавляються власних прав. Отже, власниками об'єктів промислової власності за чинним законодавством України про промислову власність є лише від 10 до 20 відсотків творців.

Творці – фізичні особи (люди), які завдяки своєму інтелекту, праці, творчому натхненню створюють об'єкти права інтелектуальної власності, накопичують інтелектуальний капітал, у переважній більшості майнових прав на створені ними інтелектуальні досягнення не мають. Відповідно до законодавства майнові права на створенні результату інтелектуальної, творчої діяльності виникають у роботодавців. Навряд чи таке ставлення держави в уособленні Закону належним чином стимулюватиме творчість.

З огляду на це, положення книги 4 Цивільного кодексу України (надалі – ЦК України) [5], а також грамотне їх застосування на практиці стає особливо актуальним на сьогодні. Одним із ключових нововведень ЦК України стала спроба більш ретельно розробити інститут «об'єкта, створеного у зв'язку з виконанням трудового договору» й урегулювати відносини автора (творця) та роботодавця.

Разом з тим, не можна вважати відповідною чи належною винагороду, яку творець має

одержати від роботодавця згідно з укладеним між останнім і творцем трудовим договором. Стороною, яка встановлює умови зазначеного договору, завжди буде роботодавець і своєю перевагою він завжди скористається. Позбавлення майнових прав творців є відвертою несправедливістю. Він позбавляється саме тих (майнових) прав, заради яких переважно створює об'єкти права інтелектуальної власності.

Зазначена несправедливість повинна бути вирішена принципово. Творець має бути визнаний власником всього того, що створив своєю інтелектуальною, творчою працею. Він має бути визнаний власником своїх творінь в усіх випадках, без будь-яких винятків.

На користь цього висновку можна навести такі аргументи.

Держава від проголошення усіх творців власниками їх творів нічого не втрачає, не зазнає жодних фінансових чи будь-яких інших втрат. Певною мірою останні понесуть роботодавці, у тому числі і державні. Ці втрати можуть бути відшкодовані наданням роботодавцям права на використання створених їх працівниками об'єктів права інтелектуальної власності протягом встановленого законом строку на умовах невиключної ліцензії.

Творці – працівники роботодавця можуть укласти з ним договір, у якому передбачити права й обов'язки сторін стосовно об'єкта права інтелектуальної власності, створеного у зв'язку з виконанням трудового договору чи виконання службового обов'язку. В такому договорі, зокрема, сторони могли б передбачити умову, за якою усі вигоди і витрати діляться між сторонами порівно. Щось подібне пропонує ЦК України. За таких умов у творця службового об'єкта права інтелектуальної власності була б певна заінтересованість активізації своєї творчої діяльності.

Світовий досвід показує, що визнання за творцем права власності на створені ним об'єкти права інтелектуальної власності істотно піднімає рівень творчої активності як у кількісному значенні, так і якісному. Яскравим прикладом можуть бути США, за законодавством яких право власності визнається виключно за творцями.

Єдиним винятком із загального правила про визнання власником тільки творця може бути лише визнання власником (за певних умов) об'єктів права інтелектуальної власності держави. За чинним законодавством України про інтелектуальну власність держава Україна взагалі суб'єктом права інтелектуальної власності не визнається. Але ж така ситуація не відповідає ні загальним цивільно-правовим приписам, ні практиці. Адже держава може стати правонаступником власника будь-якого майна, у тому числі й інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність допускає її спадкування, але держава як спадкоємиця не згадується. Але ж ніхто не позбавлений права заповісти свою інтелектуальну власність державі. Проте це не єдиний випадок, коли держава стає суб'єктом права інтелектуальної власності.

Держава може стати власником права інтелектуальної власності й у інших випадках, при чому у деяких з них вона зобов'язана стати власником об'єктів права інтелектуальної власності. Наприклад, патентовласник з тих чи інших причин відмовляється від патенту на об'єкт права промислової власності. За чинним законодавством України про інтелектуальну власність в такому разі зазначений об'єкт стає нічийим, у нього немає власника. Його може використовувати будь-хто і без виплати винагороди, не зважаючи на цінність науково-технічного досягнення. Але ж це абсурд. На нашу думку, в такому разі суб'єктом права на об'єкт права промислової власності повинна бути саме держава.

Видається доцільним у законодавстві України про інтелектуальну власність більш чітко встановити: об'єкти права інтелектуальної власності, строк правової охорони яких вплив, стають власністю держави, а не надбанням суспільства. Вище уже зазначалося, що суспільство взагалі не може бути суб'єктом права, держава може бути.

Який орган центрального управління має стати суб'єктом державної власності на творчі результати – справа держави. Ним міг би стати Фонд інтелектуальної власності або Державна служба інтелектуальної власності.

Але це питання правової техніки. Головне полягає у тому, що безсуб'єктних об'єктів права інтелектуальної власності не повинно бути. Ще раз наголошуємо, інтелектуальна власність – найцінніший капітал, який потребує надійної правової охорони. При цьому даний капітал може служити державі, навіть після спливу строків його формальної охорони.

Визнання права власності на результати інтелектуальної, творчої діяльності за їх творцями в усіх випадках без винятку (крім права власності держави) зумовлює необхідність відмови від поділу зазначених об'єктів на службові і не службові. Автор роботи усвідомлює, що дана пропозиція буде сприйнята неоднозначно і важко. Адже у поділі об'єктів творчості на службові і не службові заінтересовані роботодавці, серед яких є і державні.

Але при розв'язанні цієї проблеми слід виходити, насамперед, з інтересів держави і суспільства. Державних підприємств та організацій, які можуть бути роботодавцями, стає все менше. Отже, втрати від цього понесуть роботодавці. Але у цілому виграє суспільство. Відсутність поділу творчих результатів на службові і не службові та визнання права інтелектуальної власності на них за творцями викличе у них впевненість у своєму праві на вказані результати і зумовить піднесення творчої активності.

Слід відверто визнати, що при нинішній ситуації, коли творець, який працює за наймом, знає: все, що він створить, належатиме на праві власності роботодавцю, а не йому. За це творець одержить винагороду (якщо одержить), далеку від справжньої вартості створеного об'єкта. Навряд чи така ситуація сприятиме і надихатиме творця на нові звершення.

Ще одним кроком до розгортання інтелектуальної, творчої активності може стати і з часом стане широка система стимулювань і заохочень творчості. Це має бути широка система державних і громадських заходів матеріального і морального характеру, спрямованих на розквіт творчої активності та раціональне використання результатів інтелектуальної діяльності.

В Україні існує певна система заохочень і стимулювань. Не можна стверджувати, що держава не проявляє відповідного стимулювання творчої діяльності. Але заходи, передбачені чинним законодавством, мають безсистемний характер, розкидані у численних законодавчих та інших нормативних актах різнобічного спрямування. В цілому система стимулювання та заохочення творчої діяльності в Україні не досягає мети. Вона має бути кардинально переглянута щодо підвищення її ефективності.

У даному разі мова піде лише про один з заходів, який, на нашу думку, здатний істотно активізувати творчу діяльність в Україні і якого чинне законодавство не передбачає. Йдеться про заохочення будь-якої творчої ініціативи і, насамперед, науково-технічної діяльності.

В країнах з розвинутою ринковою економікою заохоченню підлягає будь-яка творча ініціатива, виявлена працівником. Винагорода, як правило, виражається у певній грошовій сумі, яка виплачується працівникові під час внесення пропозиції незалежно від її дійсної вартості та використання. В Україні, очевидно, найближчим часом не варто сподіватися на будь-яку винагороду за здійснення творчої діяльності працівника. Хоча, вважаємо, що при отриманні патенту на той чи інший об'єкт промислової власності повинна все ж таки надаватися хоча б якась премія (винагорода). Державна служба інтелектуальної власності, на наш погляд, змогла би знайти відповідні кошти для такої форми заохочення. Можливо, спочатку слід заохочувати лише видатних винахідників, поступово розширюючи коло творців. Таке заохочення повинно мати місце тільки при видачі охоронного документа, тобто, тоді, коли науково-технічне рішення буде визнано об'єктом промислової власності.

Але, для науково-технічного прогресу має значення лише ті науково-технічні рішення, що знайшли своє втілення у виробництві або які є придатними для виробництва, тощо. Відомо, що не всі об'єкти промислової власності стають об'єктом цивільно-правового обо-

роту. І, відповідно, надавати таке заохочення у разі отримання патенту, особливо у цей скрутний для держави час, є не зовсім доречним. Отже, таке заохочення повинні отримувати лише ті творці (автори, винахідники) наукові здобутки, яких знайшли своє застосування у виробництві чи іншій господарській діяльності. Вважаємо, що пропонована форма заохочення істотно сприяла б розвитку творчої діяльності.

Розвиток творчої діяльності, особливо у сфері науково-технічної творчості, певною мірою стримує встановлений обов'язок патентовласників сплачувати збори і мито. За підтримання чинності патенту необхідно сплачувати встановлений збір за кожний рік, незалежно від того: використовується об'єкт промислової власності чи ні.

Складається парадоксальна ситуація. Патентовласник має низку патентів на об'єкти промислової власності. За підтримання їх чинності сплачується певний збір. Але якщо патентів десять й понад, то утворюється серйозна сума, яку не всі патентовласники можуть сплатити. Мова йде, передусім, про патентовласників неслужбових об'єктів промислової власності. Коли патентів накопичується понад десять, то, зрозуміло, йдеться про літню людину, часто вже пенсіонера. Безперечно, сплачувати, навіть, не досить значні суми збору невеликої пенсії важко. Таких патентовласників мало. Держава не багато втратила б, якби їх взагалі звільнила від сплати збору за підтримання чинності патентів. Це можна зробити на підставі проведення державної експертизи технічних рішень. Метою проведення державної експертизи є визначення економічної доцільності та корисності для держави і суспільства впровадження технічних рішень та їх складових з урахуванням можливих екологічних і соціально-економічних наслідків від їх застосування.

Дана ситуація ще більше загострюється за умови, коли об'єкт промислової власності не використовується. Патентовласник не одержує ніякого доходу від такого патенту, але закон зобов'язує його сплачувати збір за підтримання чинності останнього. Постає запитання: за що стягує збір у такому випадку

Установа. Таку сплату збору можна також вважати одержанням доходу без достатніх правових підстав. Було б справедливіше патентовласників неслужбових об'єктів промислової власності також звільняти від сплати збору за підтримання чинності патенту (іншого охоронного документа).

Зазначена пільга певною мірою сприяла б активізації творчої діяльності. Інколи буває важлива не пільга як така, а увага, що у її формі виявляється до людини-творця.

Як відомо, з тієї не так вже й великої кількості патентів, занесених до Державних реєстрів України, використовується незначна кількість і у досить вузьких масштабах. Цьому є багато різних причин. У більшості випадків патенти стосуються вузького профілю виробничої діяльності. Їх впровадження у виробництво потребує солідних інвестицій. У більшості випадків використання об'єктів промислової власності можливе тільки через створення нової техніки, що також потребує значних коштів і часу. Є й інші причини.

Проте однією із зазначених причин є та, усунення якої не потребує великих коштів і може бути легко усунена. Мова йде про належну організацію реклами, використання, впровадження результатів інтелектуальної, творчої діяльності. Нині в Україні немає такого державного чи комерційного центру, який би займався питаннями ефективного використання об'єктів права інтелектуальної власності. Державна служба інтелектуальної власності організацію використання цих об'єктів на себе не взяла. Тому однією з причин того, що досить цінні результати інтелектуальної, творчої діяльності використовуються у вузьких масштабах, є відсутність інформації про їх наявність. Засоби масової інформації не рекламують належним чином здобутків науки, техніки, культури, у тому числі офіційний бюлетень Державної служби інтелектуальної власності. Часто можна побачити по телебаченню, які талановиті наші діти до танцю, співу тощо. Але щось не видно, щоб показали серйозні дитячі досягнення у науково-технічній сфері [6–8]. Можна відзначити, що досягнення видатних винахідників, у тому числі і

неповнолітніх (дітей), відомі лише вузькому колу фахівців. Причому ці фахівці є у більшості іноземці, які більше зацікавлені у науково-технічному прогресі.

Створюючи нове виробництво товарів, власники підприємств закуповують високотехнологічне устаткування, зазвичай, за кордоном тоді, коли в Україні є свої такі ж і не гірші досягнення. Але належним чином не відомі вітчизняним підприємцям.

Серйозною перешкодою на шляху того чи іншого інтелектуального результату до користувача (споживача) є бюрократизм, особливо коли для впровадження у виробництво зазначеного об'єкта необхідні певні кошти. Недодають насаги і бюрократичні зволікання з впровадженням нової техніки, виробленої з використанням найновіших вітчизняних досягнень науково-технічної діяльності.

Організація раціонального і ефективного використання найновіших досягнень інтелектуальної діяльності – трудомісткий і складний процес, який потребує, безперечно, відповідних коштів. Саме тому, цей процес повинен базуватися на рекламі про наявні об'єкти інтелектуальної діяльності та їх ефективність. Цей процес має включати також організацію розроблення і впровадження нової техніки на основі використання об'єктів промислової власності та доведення її до виробництва чи іншого споживача.

Слід істотно посилити як державне, так і громадське матеріальне та моральне стимулювання творчої діяльності у вигляді надбавок до пенсії, зменшення розмірів оплати комунальних послуг, нагородження різними державними і громадськими нагородами, широко застосовувати різні форми заохочень. Наукове звання «Заслужений винахідник» надає певні привілеї лише окремим винахідникам і завдяки складній бюрократичній процедурі його отримання не всі винахідники отримують їх. Зазвичай вони обирають шлях з продажу власних досягнень за кордон в надії отримати хоч якийсь прибуток. І, як наслідок видатні науково-технічні досягнення в нашій країні не залишаються. Стимулюванню і заохоченню повинні підлягати також корис-

тувачі вітчизняних науково-технічних досягнень і пов'язані з певним ризиком. Адже використання названих об'єктів також потребує вкладення солідних коштів. Зазначені витрати користувачів об'єктів інтелектуальної власності мають бути певним чином компенсовані.

Запровадження запропонованих правових заходів, безперечно, потребує певного фінансування. Але інтелектуальна діяльність та її результат – інтелектуальна власність мають таке велике значення для соціально-економічного розвитку країни, що грошей на це шкодувати не треба. Тим більше, що уже давно доведено: найвигідніші інвестиції – це інвестиції в інтелектуальну творчість. Усі витрати, понесені державою на розвиток інтелектуальної власності, дуже швидко окупляться.

Потребує кардинального перегляду чинне законодавство України про інтелектуальну власність, особливо щодо промислової власності. Передусім, потребують істотного скорочення строки розгляду заявок на об'єкти промислової власності. Існуючі строки 3–5 років на розгляд заявки на винаходи, - навіть, не минуле століття, це вже позаминуло. При сучасному технічному оснащенні процедура розгляду та експертизи заявок на винаходи складає такий значний термін. Це вже не безвідповідальність, а халатність, яка має тягти певну відповідальність осіб, що відповідають за дану справу.

У законодавстві України про промислову власність мають бути зменшені строки проходження заявки та її експертизи в установі. Їх недотримання повинно тягти сувору відповідальність працівників установи, що допустили зволікання.

Зростання ролі і значення інтелектуальної власності зумовлює необхідність кардинального посилення захисту права на її об'єкти. Є надія, що держава, врешті-решт, наведе порядок і надасть надійний і ефективний захист праву інтелектуальної власності. Це також буде одним з ефективних способів стимуляції розквіту творчої діяльності.

Науково-теоретичний аналіз законодавства про інтелектуальну власність, історії його становлення і розвитку, спеціальної літерату-

ри, міжнародних угод та практики співробітництва та інших джерел свідчить про недосконалість потенційних можливостей патентної системи щодо охорони вітчизняних науково-технічних досягнень.

Слабкість патентної системи правової охорони промислової власності відома всім фахівцям. Але постає резонне запитання: чим замінити патент? Як охороняти промислову власність чи взагалі відмовитися від будь-якої правової охорони. Замінити поки що немає чим, відмовлятися від правової охорони промислової власності в сучасних умовах теж передчасно. Проте висловити свої міркування з цього приводу можна, хоча автор усвідомлює їх досить спірний характер.

Сполучені Штати Америки проголосили власністю народу всі винаходи, створені за рахунок державних коштів. Оскільки зазначені винаходи створені за рахунок платників податків, то й право на їх використання має належати будь-кому з них. Але це лише перший крок у напрямі заміни патентів.

Наступним кроком, на нашу думку, повинно бути проголошення будь-якого об'єкта промислової власності державною власністю. Це надає право використовувати зазначений об'єкт кожному, хто цього захоче. Безперечно, використання об'єктів промислової власності, які належать державі, має бути під серйозним і суворим контролем держави. Повинен вестися суворий облік використання і користувачів. Зазначене використання має бути на платній основі без будь-яких пільг і винятків окремим користувачам. Певні винятки і пільги з цього загального правила можуть бути встановлені лише законом.

Плата за використання об'єктом промислової власності, який належить державі, має визначатися з урахуванням масштабів використання, одержаного ефекту, цінності об'єкта використання та інших параметрів. Зазначена плата повинна вноситися на окремий рахунок певного державного органу управління, який буде управляти державною інтелектуальною власністю.

З цього фонду має виплачуватися винагорода за використання об'єкта промислової

власності її суб'єкту з урахуванням тих же параметрів – масштабів використання, корисної ефективності, інших позитивних ефектів, соціальної та будь-якої іншої цінності.

Реєстраційна система об'єктів промислової власності та їх суворий облік повинні зберегтися. Автор усвідомлює спірність висловлених міркувань, але безперечним є те, що правова охорона промислової й інтелектуальної власності в цілому має постійно удосконалюватися. Пошуки нових способів і засобів удосконалення повинні тривати, але не шляхом «латання» прогалів у чинному законодавстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Друкер П. Ф. Эпоха разрыва: ориентиры для нашего меняющегося общества / П. Ф. Друкер. [пер. с англ.] – М., 2007. – 322с.
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права» : від 11.07.2001 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

3. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» : від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

4. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» : від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.

5. Цивільний Кодекс України // ВВР України. – 2003. – № 40–44. – С. 356.

6. Сьогодні – День дітей-винахідників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vgolos.com.ua/news/sogodni_den_diteyvynahidnykiv_130862.html. – 17.01.2014.

7. Діти-винахідники презентували свої новаторські ідеї // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rv.gov.ua/sitenew/main/ua/news/detail/25941.htm>. – 22.11.2013.

8. Привет от Эдисона: Дети – изобретатели // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.softmixer.com/2014/01/blog-post_2288.html.

Мельник О. М. Правова природа права інтелектуальної власності / О. М. Мельник // Форум права. – 2014. – № 1. – С. 362–368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_63.pdf

Показана необхідність істотно посилити як державне, так і громадське матеріальне та моральне стимулювання творчої діяльності у вигляді надбавок до пенсії, зменшення розмірів оплати комунальних послуг, нагородження різними державними і громадськими нагородами, широко застосовувати різні форми заохочень.

Мельник О.М. Правовая природа права интеллектуальной собственности

Показана необходимость существенным образом усилить как государственное, так и общественное материальное и моральное стимулирование творческой деятельности в виде надбавок к пенсии, уменьшению размеров оплаты коммунальных услуг, награждение разными государственными и общественными наградами, широко применять разные формы поощрений.

Melnik O.M. Legal Nature of Intellectual Property Rights

The author came to the conclusion that significantly enhance both public and public material and moral stimulation of creative activity in the form of supplementary pension, reduce the size of payment for communal services, awarding of various state and public awards, widely use various forms of incentives.